

Lärarytbildningsnämndens ansvarsbefogenheter

Inledning

I Högskoleverkets utvärdering och granskning under 2004 av lärarytbildningen lämnades bl.a. följande synpunkt på Högskolan i Gävle:

I denna organisation (lärarytbildningsorganisationen) samverkar tre relativt självstyrande enheter; lärarytbildningsnämnden med besluts- och policyansvar, lärarytbildningskansliet med operativt samordningsansvar och institutionerna med genomförandeansvar. Under platsbesöket beskrev ledningen organisationen som slagkraftig i relation till andra nämnder och högskolans ledning. Bedömggruppen ifrågasätter om lärarytbildningsnämnden har sådana befogenheter att man kan utöva det ansvar som enligt högskoleförordningen vilar på det särskilda organet.¹

Högskoleverket aviserar med anledning av det ovan anförda att det särskilda organets ansvarsbefogenheter prövas i kommande granskningar av Högskoleverket. Med anledning av detta beslutade rektor 2006-01-25 att lärarytbildningsnämndens ansvarsbefogenheter skulle utredas. I uppdraget ingick att utreda huruvida högskolans organisationsplan ger Lärarytbildningsnämnden tillräckliga befogenheter för att kunna utöva sitt ansvar enligt Högskolelagen 2 kap., 5 paragraf 3. Utredningen skulle beakta dels propositionen som förelåg regeringsbeslutet om en ny lärarytutbildning, och dels se om organisationsplanen ger Lärarytbildningsnämnden tillräckliga befogenheter. I uppdraget ingick också, enligt uppdragsbeskrivningen, att utredaren skulle undersöka om Lärarytbildningsnämnden har befogenheter enligt utbildningsplanen men inte utnyttjar dessa i praktiken. Utredaren ska vidare, enligt uppdragsbeskrivningen, inhämta synpunkter från ”ordföranden i lärarytutbildningsnämnden, chefen för lärarytutbildningen, ordförande i anställningsnämnderna, berörda prefekter och andra personer som kan besitta kunskaper om de förhållanden som skall utredas”. Barbro Thurberg utsågs som utredare.

I mars 2006 skickades Barbro Thurbergs utredning *Lärarytutbildningsnämndens ansvarsbefogenheter*² på remiss till prefekter, ämnesansvariga, nämnder och andra berörda enheter. Remisstiden gick ut den 3 april 2006.

I utredningen betonas att organisationsplanen ”i vissa fall är otydlig, ofullständig och inte helt konsistent” och att detta medför att ”det inte alltid [är] möjligt att avgöra vilka befogenheter som i realiteten finns för det särskilda organet och i vad mån de inte beaktas”. Utredare ger flera rekommendationer som vänder sig till olika instanser på högskolan. Vad gäller

Lärarytutbildningsnämnden så lämnas följande rekommendation:

Mot bakgrund av detta är det angeläget, att LuN tar initiativ till en genomgång av vad som skall ligga inom begreppet samlat ansvar för lärarytutbildningen och att lärarytutbildningens aktörer får möjlighet att diskutera och presentera en gemensam uppfattning.

På lärarytutbildningsnämndens möte den 24 mars 2006 diskuterades utredningen med rektor Leif Svensson. Nämnden beslöt att utse en arbetsgrupp som diskuterar vad som skall ligga inom begreppet samlat ansvar för lärarytutbildningen. Till representanter i arbetsgruppen valdes Carin Röjdalen (ordförande i nämnden), Christina Hultgren (representant för N-institutionen), Göran Fransson (representant för P-institutionen), Ann-Sofi Eriksson (studeranderepresentant) och Margareta Högberg (extern representant).

---

¹ (Utvärdering av den nya lärarytutbildningen vid svenska universitet och högskolor, HSV, 2005-03-21, 200:17 R, sid. 146).

² Dm 11-92/96 RÄ: 53

Arbetsgruppen lämnade sin första rapport till LuN den 16 maj. Nämnden gav då ett vidare uppdrag till arbetsgruppen, nämligen att ge ett förslag på hur den nya skrivningen om Lärarutbildningens ansvar skulle kunna se ut, den som sedan ska ingå i Högskolans Ansvars- och organisationsplan.

De viktigaste förslag till ändringar som arbetsgruppen för LuN.s ansvarsbefogenheter lämnar rör följande punkter:

- Det bör tydligt framgå i dokumentet att Lärarutbildningsnämnden är underställd högskolestyrelsen (och inte som i nuvarande skrivning där nämnden ibland är underställd högskolestyrelsen och ibland högskolestyrelsen och rektor)
- Lärarutbildningsnämnden bör ha rätten att anta kursplaner men också rätten att delegera uppgiften till institutionsstyrelserna
- Lärarutbildningschefen bör vara underställd nämnden och inte som nu Utbildnings- och forskningskansliet. Lärarutbildningschefens ansvarsområde bör också framgå av dokumentet

För övrigt har mindre justeringar gjorts vad gäller skrivningarna om ansvar, de justeringarna är mer av redaktionellt slag.

Textförslag med nuvarande avsnittsnumrering

12. ANSVARSFÖRDELNING HÖGSKOLELEDNING – LÄRARUTBILDNINGSNÄMND

Högskolestyrelsen har till Lärarutbildningsnämnden delegerat de uppgifter som anges under avsnitt 13.3. Härvid skall, för lärarutbildningen tillämpliga delar, beaktas gällande föreskrifter och delegeringar som återfinns i dokumentet Ansvarsfördelning och riktlinjer för studieadministrativa rutiner vid Högskolan i Gävle (Dnr 10-791/00)

13. LÄRARUTBILDNINGSNÄMND, LuN

13.1 Allmänt

Högskolestyrelsen beslöt vid sitt sammanträde 2001-04-06 att inrätta en Lärarutbildningsnämnd. Nämnden har under högskolestyrelse beslutanderätt i vissa frågor rörande lärarutbildningen och anknytande forskning (§22)

13.2 Nämndens sammansättning, utseende av ledamöter

Lärarutbildningsnämndens sammansättning regleras i HF §7a-7c. I nämnden skall ingå:

– åtta representanter för lärarna. Av dess skall 7 ha doktorsexamen eller motsvarande vetenskapliga kompetens och representera vetenskapsområden enligt följande:

- Humaniora, samhällsvetenskap 5 representanter
- Naturvetenskap tillsammans med Teknik 3 representanter

Ledamöterna utses genom val enligt HF 3kap 7, 11 §§. Samma regler gäller för val och valberedning som för NT- och HSV-nämnderna, dock med den skillnaden att valbara och

röstberättigade är lärare med anknytning till lärarutbildningen.

- * Tre representanter för studenterna. Utses av Gefle Studentkår.
- * Två representanter för lärarutbildningens intressenter. Utses av rektor efter förslag av PUX-s samverkansgrupp.

Ordförande och vice ordförande i nämnden utses av rektor på förslag av berörda lärare.

Mandatperioden för lärarrepresentanterna och representanten för lärarutbildningens intressenter är 3 år.

13.3 LuNs uppgifter

Lärarutbildningsnämndens ansvarsområde omfattar högskolans lärarutbildning oavsett om denna ges som reguljär utbildning, som distans- eller uppdragsutbildning samt forskning i anslutning till lärarutbildning och skolväsendet i vid mening.

13.3.1 Om lärarutbildning

Nämnden skall

- * ansvara för högskolans lärarutbildning i följande avseenden:
  - fastställa utbildningsplaner
  - besluta om inriktningar, specialiseringar samt innehåll i det allmänna utbildningsområdet samt tillse att dessa är vetenskapligt accepterade vad avser innehåll och nivå
  - följa upp och utvärdera lärarutbildningen
  - vidareutveckla lärarutbildningen
  - fastställa kursplaner. Lun har dock rätt att delegera ansvaret till institutionerna om tydliga riktlinjer för hur denna delegation skall redovisas av institutionerna och följas upp av LuN.
- * inom ramen för antagningsordning och övriga riktlinjer från högskolestyrelsen ansvara för högskolans antagning av lärarstudenter i följande avseenden:
  - i samråd med berörda besluta i övergripande behörighetsfrågor till lärarutbildningen inklusive riktlinjer för dispenser och motsvarande bedömningar
  - på uppdrag av högskolans ledning yttra sig i frågor rörande antagning, behörighet och urval
- * efter samråd med berörda institutioner
  - besluta om policies för examination och kursutvärderingar inom lärarutbildningen
  - svara för samordning vad gäller program, innehållet i kurser, inriktningar och specialiseringar samt det allmänna utbildningsområdet
  - initiera, bereda och föreslå institutionsgemensamma kurser och svara för att samverkan etableras mellan lärare från de olika institutionerna
- * samråda med anställningsnämnderna vid utlysning och tillsättning av anställningar ”av stor betydelse för lärarutbildningen”.

Nämnden skall samråda med NT- och HVS-nämnden samt UFK i frågor där ett för Högskolan gemensamt förhållningssätt är viktigt.

Nämnden skall vidare fortlöpande följa upp sin verksamhet och till högskolestyrelsen föreslå eventuella förändringar

13.3.2 Om forskning med anslutning till lärarutbildning och skolväsendet i vid mening.

Med 'forskning i anslutning till lärarutbildning' avses forskning som fokuserar på skolväsendet i vid mening, t ex skolans organisation, ledning och kultur, lärarutbildningen, ämnesdidaktik, den pedagogiska yrkesverksamheten i skolan eller elevernas lärandeprocesser. 'Skola' och 'skolväsende' inkluderar då vad som vanligen kallas gymnasie-, grund- och förskola.

Nämndens ansvarsområde omfattar sådan forskning i anslutning till lärarutbildningen samt förutsättningarna för denna och för forskarutbildning i följande avseende:

- verka för de mål för forskning och forskarutbildning som högskolestyrelsen antar
- besluta om fördelning av forskningsmedel enligt högskolestyrelsens riktlinjer
- bereda förslag till fördelning av medel för forskarutbildning och forskning inför högskolestyrelsens ställningstagande
- verka för utveckling av högskolans forskning och högskolan som forskningsmiljö samt främja den vetenskapliga diskussionen
- verka för internationalisering av högskolans forskning, främja god forskningskvalitet samt ansvara för utvärdering av forskningsverksamheten inom högskolan
- ansvara för och besluta om publicering i lärarutbildningens skriftserie och högskolans övriga dokumentationsserier för forskningsrapporter
- på högskoleledningens uppdrag yttra sig över institutionsövergripande forskningsärenden
- samråda med anställningsnämnderna vid anställningar av stor betydelse för forskning inom nämndens ansvarsområde
- utveckla strategier för att stärka och utveckla forskning i anslutning till lärarutbildningen, stimulera forskningssamverkan och samverkan om forskarutbildning med universitet och andra högskolor
- utveckla Fou-samverkan med regionens skolväsende

13.4 Lärarutbildningskansliet (LuK) och chefen för lärarutbildningskansliet

Chefen för lärarutbildningskansliet är direkt underställd LuN, utom i de delar som handlar om arbetsgivaransvar och som faller under utbildnings- och forskningskansliets (UFK) ansvar.

Chefen LuK har till uppgift att:

- leda och organisera arbetet inom LuK.
- bereda ärenden till nämnden
- verkställa nämndens beslut
- på nämndens uppdrag medverka i högskoleövergripande utredningar och

- remissarbete
- bevaka omvärldsförändringar inom LuNs ansvarsområden.

Till sin hjälp har chefen för lärarutbildningskansliet sin kansliresurs, dvs. LuK:

13.5. Delegationer

LuN beslöt vid möte xxxx att delegera till institutionerna ansvaret att utarbeta och fastställa kursplaner.

* * * * *

I avsnittet om anställningsnämnder föreslår LuNs arbetsgrupp att nedanstående text förs in för anställningsnämnderna.

Anställningsnämnderna skall samråda med LuN inför utlysning och tillsättning av anställningar av stor betydelse för lärarutbildningen.